

Bygglovsrapporten 2026

En nationell översikt över
bygglov i Sverige

Innehållsförteckning

1. Ingress
2. Sammanfattning
3. Inledning
 - 3.1 Bakgrund
 - 3.2 Syfte
 - 3.3 Metod
4. Omvärld och bostadsmarknad
5. Nationell översikt
6. Regionala byggtrender
7. Transparens i bygglov
8. Kommunranking
9. Handläggningstid
10. Kostnader för bygglov
11. Avslag och överklaganden
12. Kompletteringsärenden
13. Bygglovsdatans tillgänglighet
14. AI inom kommunerna
15. Slutsatser
16. Referenser
17. Bilagor

Bygglov i Sverige: statistik, kostnader och handläggningstider per kommun

En ny nationell genomgång visar stora skillnader mellan kommuner – både i tid, kostnad och hantering.

Bygglov är en central del av byggprocessen i Sverige, men någon tydlig nationell helhetsbild saknas ofta. Data om bygglov per kommun, handläggningstider och bygglovskostnader är utspridd mellan olika källor, vilket gör det svårt att jämföra. I den här rapporten har vi samlat och analyserat bygglovsstatistik från Sveriges kommuner. Fokus ligger på handläggningstid, avgifter, ärendevolymer och avslag – för att ge en mer transparent och jämförbar bild av hur bygglovsprocessen faktiskt fungerar i Sverige idag.

Sammanfattning

Stora skillnader i bygglov mellan Sveriges kommuner.

Bygglov i Sverige hanteras olika beroende på kommun. Den här rapporten visar tydliga skillnader i handläggningstid, bygglovskostnader, ärendevolymer och hur processerna är organiserade. I vissa kommuner är handläggningen snabb och effektiv, medan den i andra tar betydligt längre tid. Även andelen kompletteringsärenden varierar, vilket påverkar hur lång processen blir i praktiken.

Skillnaderna märks också i kostnaderna. För samma åtgärder kan bygglovsavgiften skilja sig med över 40 000 kronor mellan kommuner, vilket gör det svårt att förutse vad ett bygglov faktiskt kommer att kosta.

Samtidigt varierar både byggaktiviteten och tillgången till bygglovsstatistik, vilket försvårar jämförelser mellan kommuner.

Slutsats: bygglovsprocessen i Sverige är inte enhetlig, och skillnaderna påverkar både privatpersoner och företag beroende på var i landet man befinner sig.

Inledning

Bakgrund

Bygglov är en central del av byggprocessen i Sverige och berör varje år tusentals privatpersoner, företag och fastighetsägare. Processen regleras nationellt genom plan- och bygglagen (PBL), men hanteras i praktiken av landets kommuner. Trots detta saknas en samlad nationell överblick. Bygglövsstatistik, uppgifter om bygglov per kommun samt data om handläggningstid, bygglovs kostnad och avslag är utspridda mellan olika kommuner och källor och ibland saknas den helt.

Det innebär att det i dag är svårt att få en tydlig bild av hur bygglovsprocessen faktiskt fungerar i Sverige. Skillnader i handläggningstid, kostnader och arbetsätt blir därmed svåra att jämföra, trots att de påverkar både privatpersoners byggprojekt och företags investeringar.

Samtidigt väcker det en större fråga om transparens. Hur ska medborgare kunna förstå eller jämföra bygglov i sin egen kommun, om datan inte är samlad, tillgänglig eller ens konsekvent sammanställd? Mot denna bakgrund finns ett tydligt behov av att samla och analysera bygglovsstatistik på nationell nivå.

Syfte

Syftet med rapporten är att skapa en samlad nationell överblick över bygglov i Sverige genom att samla in, strukturera och analysera bygglovsstatistik från landets kommuner. Genom att jämföra uppgifter om bygglovsansökningar, handläggningstid, bygglovs kostnad och avslag synliggör rapporten hur bygglovsprocessen skiljer sig mellan kommuner – och gör datan mer tillgänglig, jämförbar och transparent.

Metod

Rapporten bygger på en sammanställning av bygglovsstatistik från Sveriges kommuner. Databasinsamlingen har skett genom direktkontakt med kommuner, en enkät till bygglovsavdelningar samt insamling av öppna data från bland annat SCB, Boverket och kommunala databaser.

Samtliga kommuner har tillfrågats om statistik kring bygglovsansökningar, beviljade bygglov, avslag, handläggningstid och kompletteringsärenden. Där uppgifter saknats har tillgänglig data från externa källor använts.

Analysen fokuserar på perioden 2023–2025. Eftersom bygglovsstatistik inte redovisas enhetligt nationellt kan vissa uppgifter saknas eller vara svåra att jämföra. I dessa fall presenteras den data som varit tillgänglig.

Omvärd och bostadsmarknad

Trög återhämtning dämpar byggtakten

Den svenska ekonomin är på väg ur en svag period, men återhämtningen är fortsatt försiktig. Enligt SBAB:s rapport Bomarknadsnytt väntas BNP växa med cirka 2,4 % under 2026, samtidigt som arbetslösheten ligger kvar på relativt höga nivåer. Det skapar en situation där hushållens ekonomi förbättras, men där osäkerheten fortfarande gör att många avvaktar med större investeringar.

Den tydligaste effekten syns på bostadsmarknaden. Försäljningen av nyproducerade bostäder har fallit kraftigt och ligger fortfarande kring en tredjedel av nivåerna från 2021. Trots att marknaden visar tecken på stabilisering är nyproduktionen fortsatt låg, vilket direkt påverkar antalet nya byggprojekt och därmed också bygglovsaktiviteten.

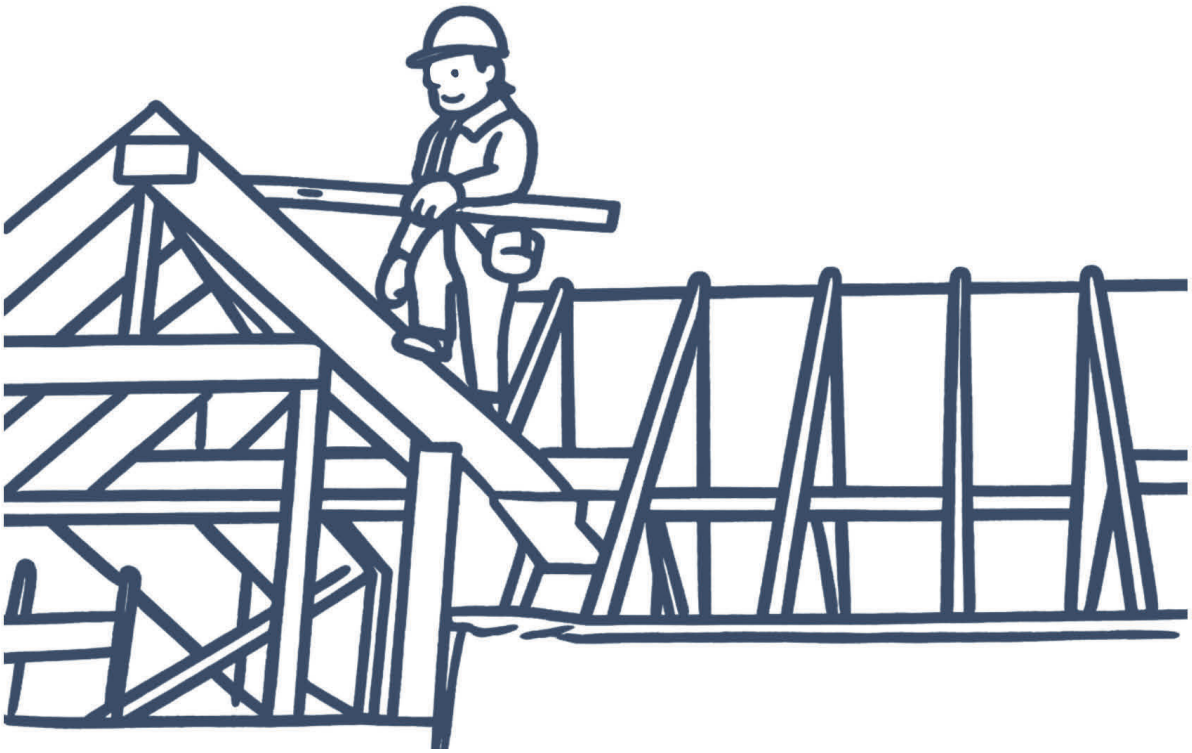
Bostadspriserna väntas öka i måttlig takt, cirka 4 % under 2026 och omkring 5 % året därpå, vilket tyder på en stabilisering snarare än en stark återhämtning. Samtidigt ökar hushållens köpkraft i takt med stigande reallöner, vilket kan bidra till en gradvis ökning av renoveringar, tillbyggnader och mindre byggprojekt.

Direkt påverkan på bygglov

Utvecklingen pekar mot en byggmarknad som är på väg tillbaka – men långsamt. Det innebär att bygglovsstatistiken inte enbart speglar kommunernas arbetsätt, utan också ett bredare ekonomiskt läge där:

- färre stora projekt initieras
- fler hushåll avvaktar
- mindre åtgärder (tillbyggnader, ändringar) kan öka tidigare än nyproduktion

Det gör att variationer i bygglovsdata delvis kan förklaras av konjunkturen – inte bara av skillnader i handläggning eller lokala processer.

Nationell översikt: bygglov i Sverige 2023–2025

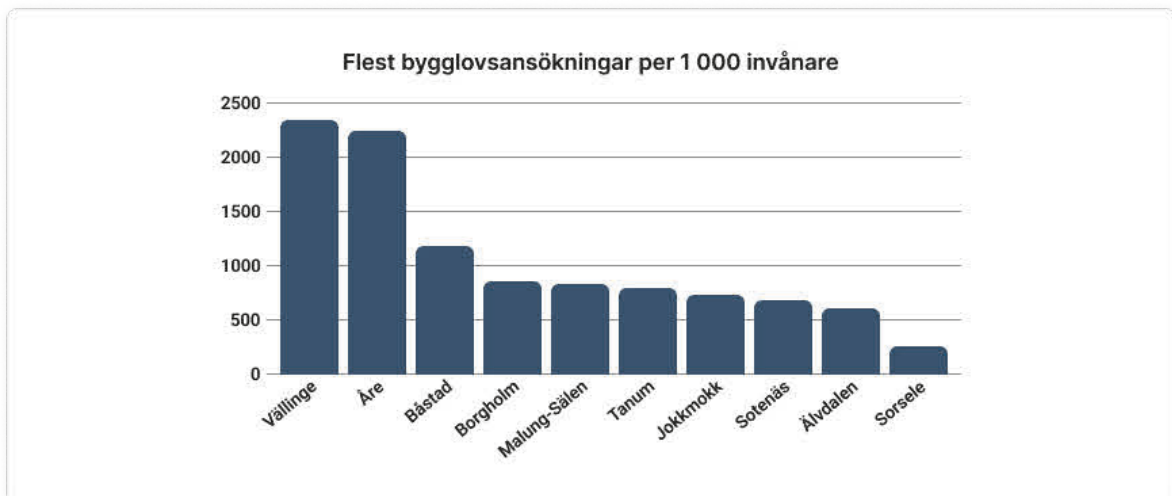
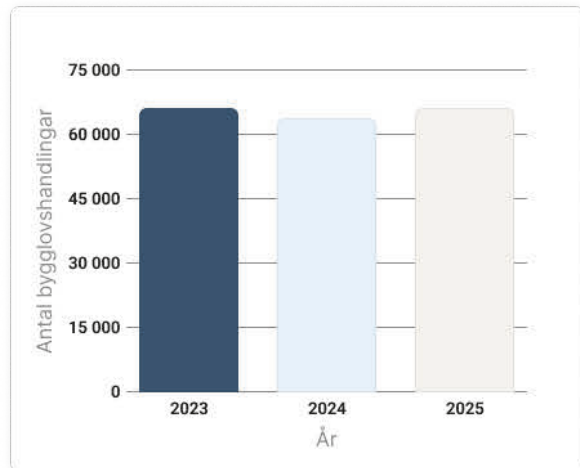
Bygglovsstatistiken visar en tydlig nedgång i byggaktivitet – men också stora geografiska skillnader.

Bygglovsstatistiken för 2023–2025 visar en relativt stabil nivå i Sverige som helhet. Samtidigt döljer siffrorna stora skillnader mellan kommuner, både i byggaktivitet och tempo. Tittar man närmare på siffrorna och justerar för befolkningsstorlek blir skillnaderna mellan kommuner tydliga.

Totalt antal bygglovsansökningar

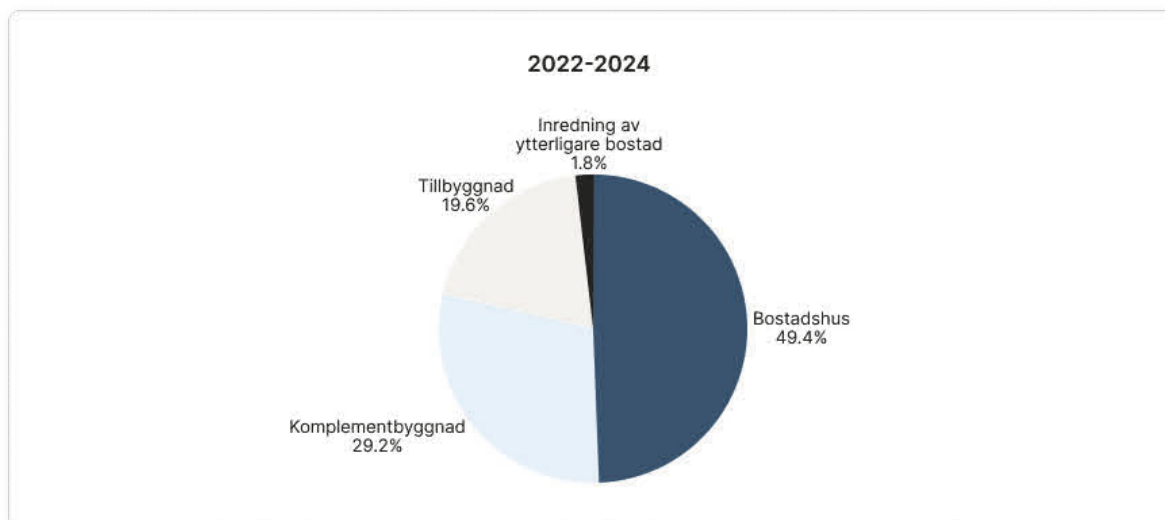
Under perioden 2023–2025 registrerades totalt 191 605 bygglovsansökningar. Siffran speglar dock främst aktiviteten i bygglovsprocessen. En ansökan kan gälla allt från nybyggnation till mindre åtgärder som tillbyggnader eller fasadändringar. Antalet ansökningar säger därför mindre om den faktiska byggvolymen, men är ett användbart mått för att följa utvecklingen över tid.

Trots en svagare byggkonjunktur ligger bygglovsnivåerna kvar på i stort sett samma nivåer under den jämförda perioden.

Fördelning per typ av byggprojekt

Bygglov omfattar flera typer av åtgärder, från nybyggnation till tillbyggnader och ändringar av befintliga byggnader. Statistiken speglar därför inte bara hur mycket nytt som byggs, utan också hur det befintliga beståndet utvecklas. Fördelningen mellan projekttyper ger en viktig indikation på vad som driver bygglovsaktiviteten. En hög andel nybyggnation signalerar en annan utveckling än om tillbyggnader och ombyggnationer dominerar.

Analys

Bostadshus står för nära hälften av alla bygglov. Samtidigt utgör komplementbyggnader och tillbyggnader en stor del av ärendena. Det visar att bygglov i Sverige till stor del drivs av mindre projekt – inte enbart nyproduktion. Den typen av åtgärder kräver mindre investeringar och påverkas därför mindre av ett osäkert ekonomiskt läge.

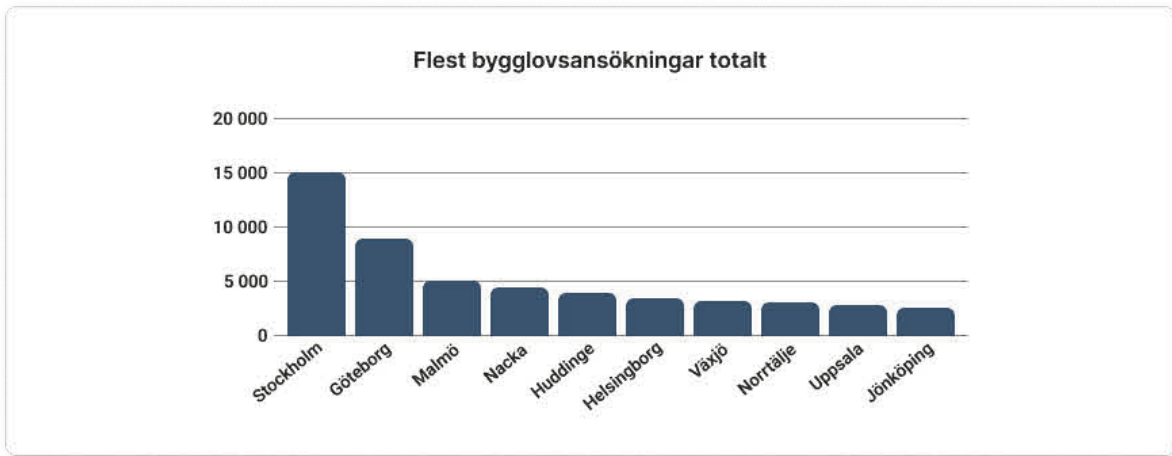
Regionala byggtrender

Byggtrycket ökar i flera mellanstora kommuner.

Bygglovsaktiviteten varierar tydligt mellan olika delar av Sverige. I absoluta tal är det storstäderna som sticker ut, men när siffrorna sätts i relation till befolkning framträder en mer nyanserad bild av var byggtrycket faktiskt är som störst.

Var byggs det mest i Sverige?

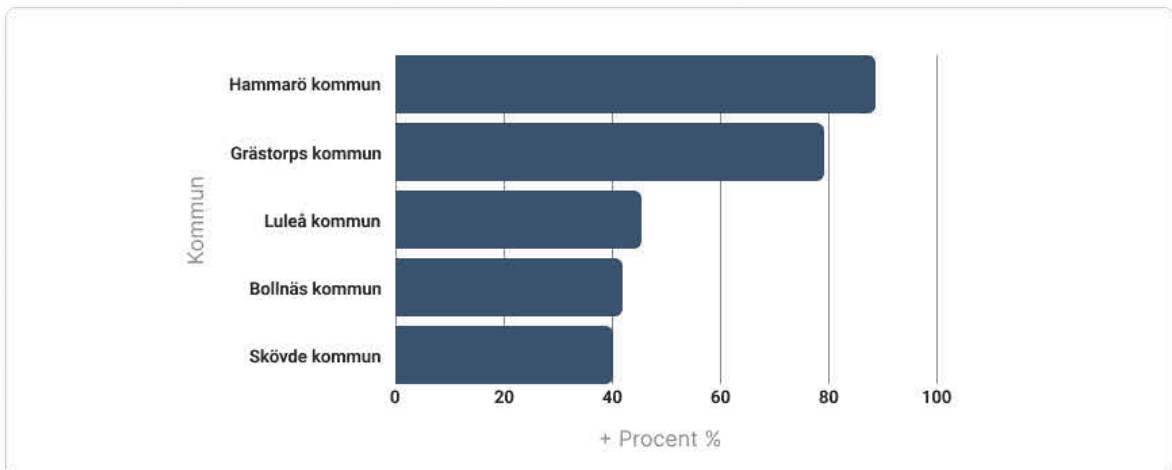
Stockholm dominerar med omkring 15 000 bygglovsansökningar under perioden 2023–2025 – klart högst i landet. Därefter följer Göteborg (cirka 8 500) och Malmö (cirka 5 000). Även kommuner som Nacka, Huddinge och Helsingborg visar höga nivåer, även om de ligger en bit efter storstäderna. I topp 10 återfinns dessutom kommuner som Växjö, Norrtälje, Uppsala och Jönköping, med en relativt jämn nivå kring 3 000–3 500 ansökningar.

Kommuner där byggandet ökar

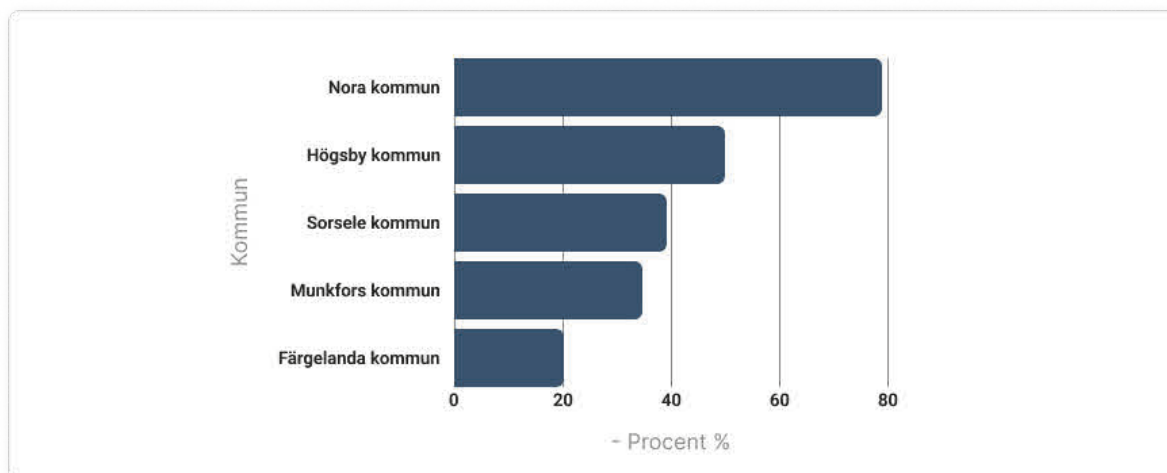
Mindre kommuner sticker ut med kraftiga procentuella uppgångar.

Flera mindre och mellanstora kommuner visar en tydlig ökning i antal bygglovsansökningar. Hammarö toppar med en uppgång på närmare 90 procent, följt av Grästorps (cirka 80 procent) samt Luleå och Bollnäs (strax över 40 procent).

Kommuner där byggandet minskar

På samma sätt går det att identifiera kommuner där bygglovsaktiviteten minskar. Minskad aktivitet kan bero på förändrade marknadsförutsättningar eller minskad efterfrågan på byggprojekt.

Transparens i bygglov

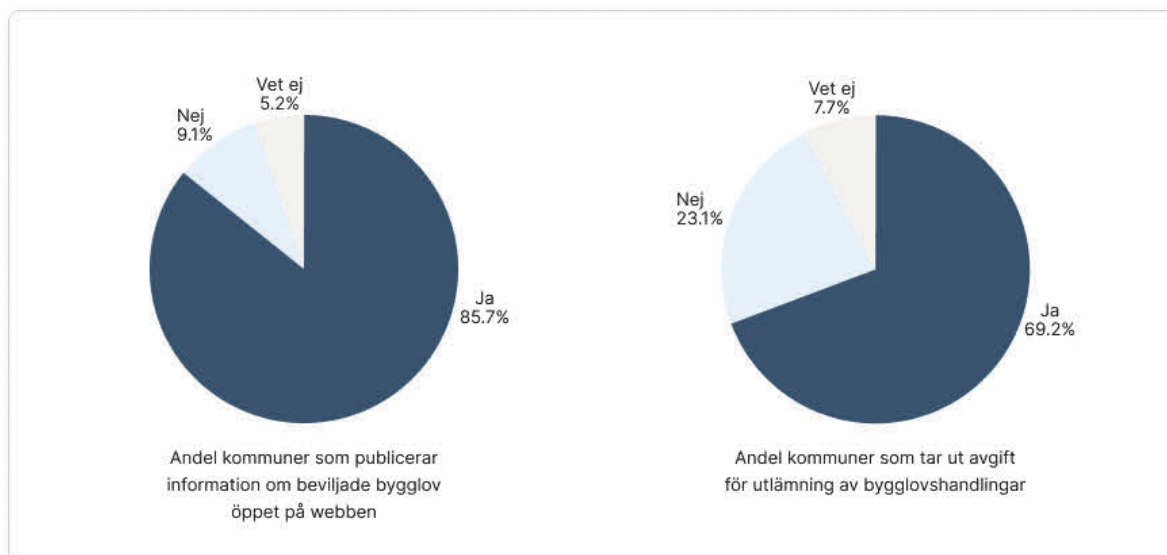
Så öppna är Sveriges kommuner med sin statistik

Bygglovsdata saknas i många fall

Arbetet med rapporten visar tydliga skillnader i hur kommuner samlar in och delar bygglovsstatistik. Vissa kan ta fram detaljerad data om bygglov, avslag, handläggningstid och kompletteringsärenden. Andra kan bara redovisa delar av statistiken – eller saknar den helt.

Hultsfreds kommun är ett exempel där komplett data funnits tillgänglig för hela perioden 2023–2025. Samtidigt finns kommuner som inte kunnat ta fram motsvarande uppgifter. I vissa fall saknas statistik helt, i andra bedöms det ta för lång tid att sammanställa den.

Exempelvis hänvisar Vetlanda till Boverkets öppna data, som inte täcker all efterfrågad information eller hela perioden. Uddevalla kan redovisa antal ansökningar och beslut, men saknar uppgifter om handläggningstid och kompletteringsärenden.

Svårt att jämföra bygglov mellan kommuner

Brist på data påverkar både uppföljning och transparens.

Skillnader i datatillgång gör det svårt att jämföra kommuner och följa utvecklingen över tid. När statistik är tillgänglig och strukturerad blir det enklare att analysera handläggningstider, ärendeflöden och förändringar i arbetssätt. När data saknas eller är ofullständig blir analysen mer begränsad – och jämförelser mindre tillförlitliga.

Sammanfattande analys

Kommunernas arbetssätt kring datainsamling varierar kraftigt. Vissa har en tydlig och tillgänglig bild av sin bygglovsverksamhet, medan andra saknar sammanställd statistik. Det innebär att förutsättningarna för transparens och jämförbarhet skiljer sig åt – något som påverkar hur resultaten i rapporten bör tolkas.

Kommunranking

Bygglov per kommun i Sverige

Bygglov hanteras lokalt av Sveriges kommuner, vilket innebär att arbetssätt, prioriteringar och förutsättningar skiljer sig åt. Det syns tydligt i statistiken, både i handläggningstid, bygglovskostnader och bygglovsaktivitet.

I det här avsnittet jämförs kommuner baserat på tillgänglig data för perioden 2023–2025. Fokus ligger på att synliggöra hur bygglovsprocessen faktiskt skiljer sig i praktiken. Rankningen utgår i första hand från kommuner med fullständig data. Där uppgifter redovisats på annat sätt har detta hanterats och förklarats i anslutning till respektive diagram.

NKI visar tydligt vad som driver nöjdhet i bygglovsprocessen

NKI (Nöjd Kund Index) är ett mått som används för att mäta hur nöjda företag och privatpersoner är med kommunens service i samband med myndighetsärenden, som exempelvis bygglov.

NKI-mätningen visar att bygglov är ett av de myndighetsområden där variationen mellan kommuner är som störst – från mycket höga betyg till nivåer som ligger under godkänt. Samtidigt når närmare 30 procent av kommunerna ett mycket högt resultat, vilket visar att en effektiv och välfungerande bygglovsprocess är möjlig.

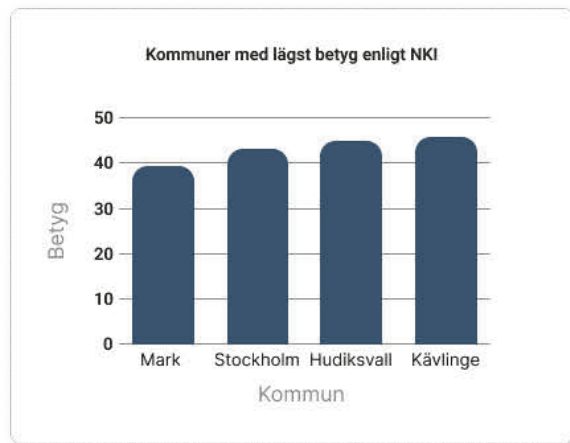
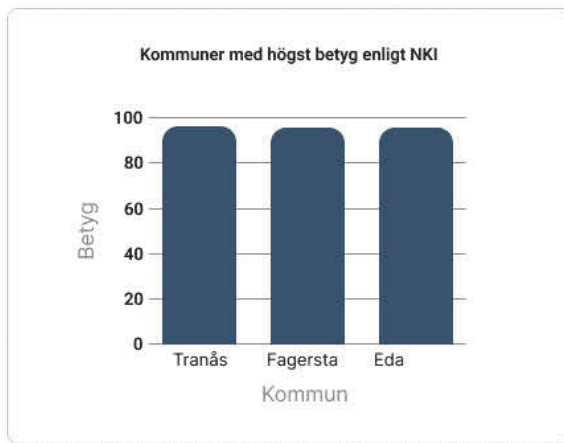
En fördjupad analys visar att nöjdheten i hög grad påverkas av tre faktorer: handläggningstid, tydlig kommunikation och upplevelsen av vägledning i processen. Det innebär att skillnaderna mellan kommuner inte enbart handlar om resurser, utan också om arbetssätt och bemötande.

NKI – nöjdhet i bygglovsprocessen

Varje år genomför SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) Insiktsmätningen, som mäter hur nöjda företag och privatpersoner är med kommunernas myndighetsutövning. Resultaten som vi tar upp i denna rapport baseras på 2025 års svar och ger en aktuell bild av hur bygglovsprocessen upplevs runt om i landet.

NKI (Nöjd Kund Index) redovisas på en skala från 0 till 100 och bygger på samlade omdömen om exempelvis bemötande, tillgänglighet, handläggningstid och tydlighet i beslut. Ett resultat över 70 anses vara högt, medan värden under 62 betraktas som icke godkända.

Handläggningstid

Handläggningstiden avgör hur snabbt ett byggprojekt kan gå vidare och skiljer sig tydligt mellan kommuner.

Handläggningstiden för bygglov regleras i plan- och bygglagen (PBL). Beslut ska normalt fattas inom tio veckor från att ansökan är komplett, med möjlighet till förlängning vid mer omfattande ärenden. I praktiken varierar tiderna mellan kommuner. Skillnaderna kan bero på ärendemängd, resurser och hur arbetet organiseras. I detta avsnitt jämförs handläggningstider mellan kommuner och hur de har utvecklats över tid.

Hur handläggningstid mäts

Ett viktigt resultat i arbetet med rapporten är att handläggningstid för bygglov inte redovisas på ett enhetligt sätt mellan kommuner. Skillnader förekommer bland annat i:

- om tiden avser median eller genomsnitt
- om mätningen utgår från inkommen ansökan eller från att ärendet bedömts som komplett
- hur kompletteringar påverkar den redovisade tiden

Det innebär att två kommuner kan redovisa liknande handläggningstider, men att siffrorna i praktiken avser olika delar av processen.

Median handläggningstid

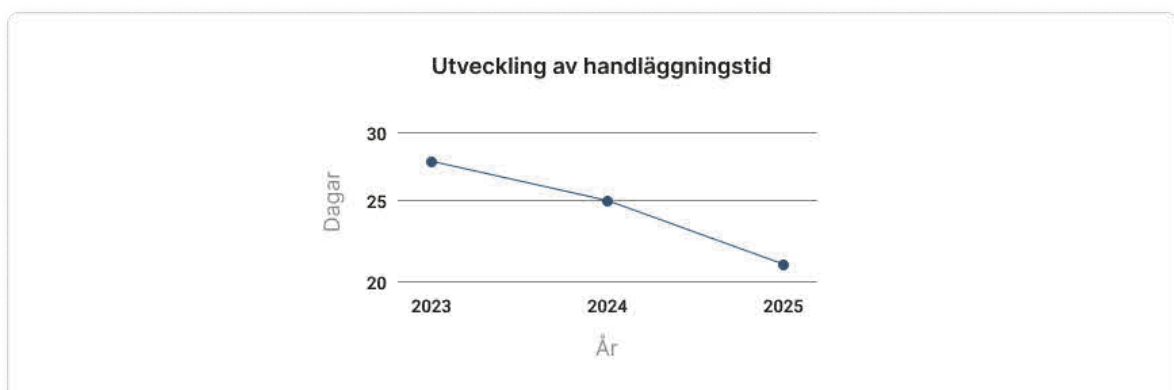
För att möjliggöra jämförelser används i första hand median handläggningstid där sådan uppgift finns tillgänglig. Medianvärdet visar den mittersta handläggningstiden i ett urval av bygglovsärenden och påverkas i mindre utsträckning av enstaka ärenden med mycket lång eller kort handläggningstid. Det gör median till ett mer stabilt mått än genomsnitt när man analyserar handläggningstid för bygglov.

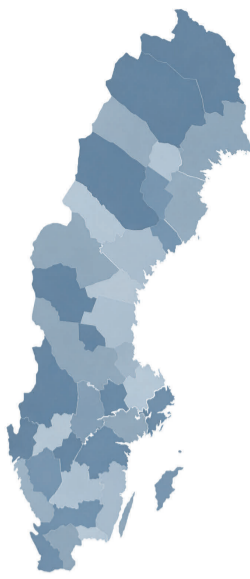
Skillnader mellan kommuner

Handläggningstider för bygglov varierar mellan kommuner, även när samma mått används. Variationerna kan kopplas till:

- antal inkomna ärenden
- organisation och resurser
- hur processen är strukturerad
- vilken typ av ärenden som dominerar

Ärendenas komplexitet har också stor betydelse. Större eller mer planmässigt komplicerade projekt kräver ofta längre handläggningstid än enklare åtgärder.

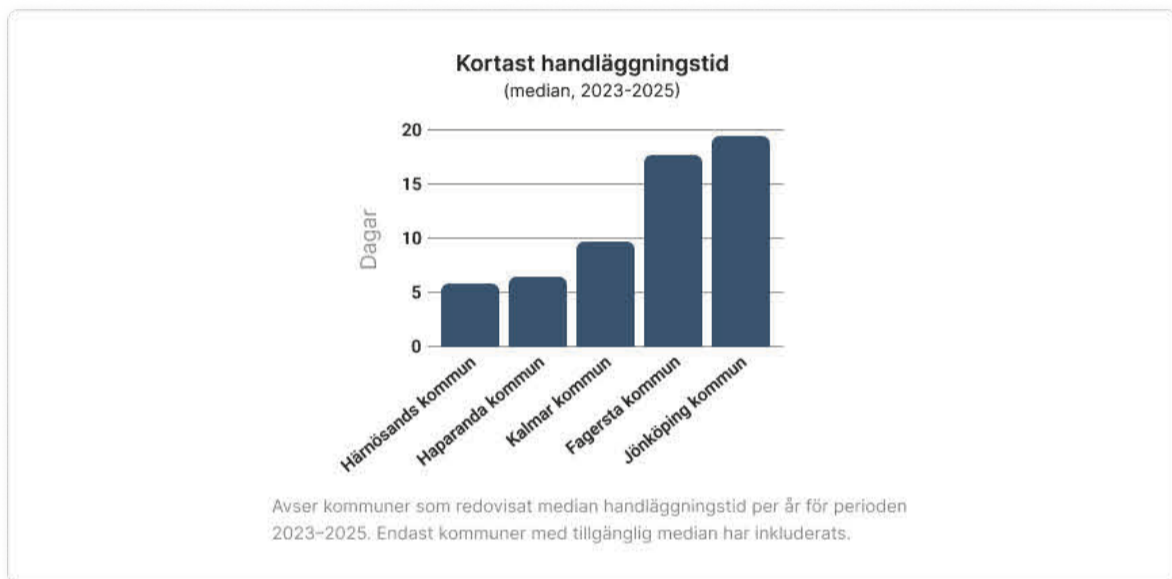
Utveckling över tid

Handläggningstiderna för bygglov har generellt minskat mellan 2023 och 2025, särskilt sett till medianvärdet. Det tyder på att handläggningen i många kommuner blivit mer effektiv.

Samtidigt är utvecklingen mer ojämn när man ser till genomsnittliga tider. I vissa kommuner ökar de, vilket tyder på att enskilda ärenden kan ta betydligt längre tid – till exempel vid kompletteringar eller mer komplexa projekt. Sammanfattningsvis: handläggningen blir i grunden snabbare, men variationerna mellan kommuner och ärenden är fortsatt stora.

Snabbaste bygglovskommunerna

Handläggningstiden är avgörande i bygglovsprocessen och påverkar hur snabbt ett projekt kan gå vidare. Här presenteras de kommuner med kortast handläggningstid baserat på tillgänglig och jämförbar data. Kommuner med avvikande mätmetoder eller ofullständig statistik har exkluderats.

Härnösands kommun, som i rapporten har en av de kortaste handläggningstiderna, lyfter att begreppet handläggningstid kan tolkas på olika sätt.

"Handläggningstid kan betyda två olika saker. Juridiskt avser det tiden från komplett ärende till beslut, men det speglar inte alltid den faktiska arbetstiden. I praktiken kan arbete ha gjorts innan ärendet formellt är komplett, vilket kan ge korta handläggningstider utan att processen nödvändigtvis varit snabbare."

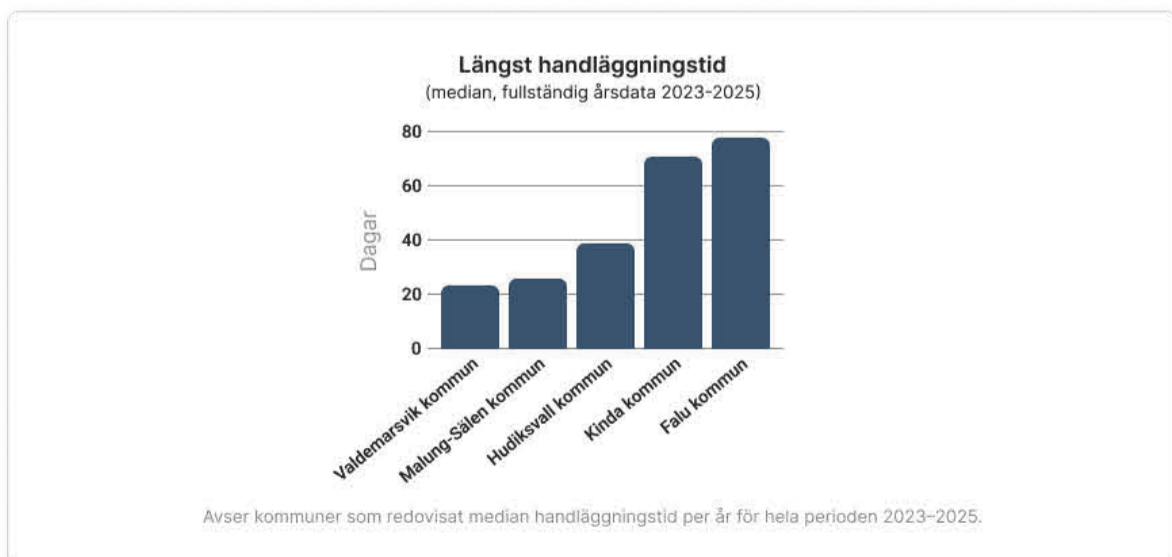
- Mikael Sandström

Bygglovs koordinatör, Härnösand

Långsammaste bygglovskommunerna

Här tar bygglovsprocessen längst tid.

I vissa kommuner är väntetiderna för bygglov betydligt längre. Här visas de kommuner där handläggningstiden är som längst, baserat på tillgänglig och jämförbar data.

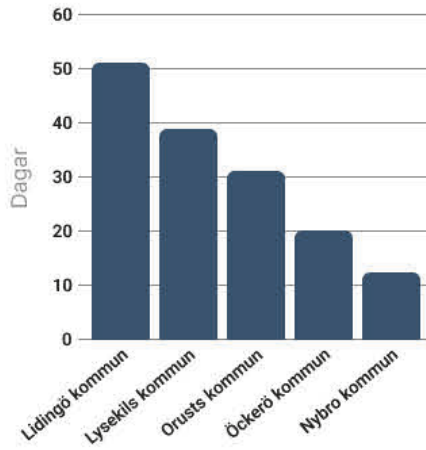
Även kommuner med längre handläggningstider har fått möjlighet att kommentera resultaten. Valdemarsviks kommun lyfter att lokala planföresättningar kan påverka handläggningstiden.

"En förklaring till längre handläggningstider är att många av våra detaljplaner är äldre och inte anpassade till dagens förutsättningar. Det innebär att fler ärenden kräver grannhöranden, vilket förlänger processen."

- Lillemor Edvinsson

Byggnadsinspektör/Teamleader Bygglov, Valdemarsvik

Långsammaste kommunerna med totalvärde
(median)

Avser kommuner som redovisat en sammanslagen median handläggningstid för perioden 2023–2025.

NKI-mätningen visar på missnöjdhet gällande handläggningstider

Enligt den senaste NKI-rapporten syns det tydligt att handläggningstid är en av de enskilt viktigaste faktorerna för hur nöjda sökande är med bygglovsprocessen. Respondenter som upplever kortare handläggningstider är i betydligt högre grad positiva, medan längre väntetider tydligt hänger ihop med lägre nöjdhet. Segmenteringsdata visar att ärenden med högst nöjdhet i genomsnitt hanteras inom cirka 4–6 veckor, medan de mest kritiska grupperna ofta har handläggningstider som sträcker sig över 10 veckor eller längre. Detta tyder på att även relativt små skillnader i handläggningstid kan få stor påverkan på upplevelsen av bygglovsprocessen.

Kort analys – skillnader i handläggningstid mellan kommuner

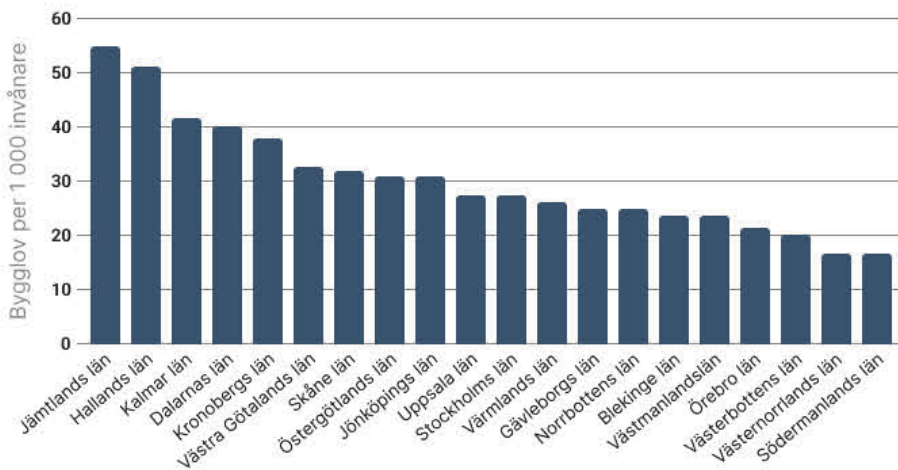
Handläggningstider för bygglov varierar kraftigt mellan Sveriges kommuner. Vissa ligger konsekvent på höga nivåer, medan andra har betydligt kortare tider. Jämförbarheten påverkas samtidigt av hur statistiken redovisas. Vissa kommuner använder median, andra genomsnitt, och i flera fall saknas årsdata eller redovisas som totalvärden. Trots detta är mönstret tydligt: skillnaderna är stora. För den som söker bygglov innebär det att väntetiden i praktiken kan variera kraftigt beroende på kommun.

Kommuner med flest bygglovsansökningar

Antalet bygglovsansökningar ger en tydlig bild av var byggandet är som mest omfattande. Här presenteras de kommuner som haft flest bygglovsansökningar under perioden 2023–2025.

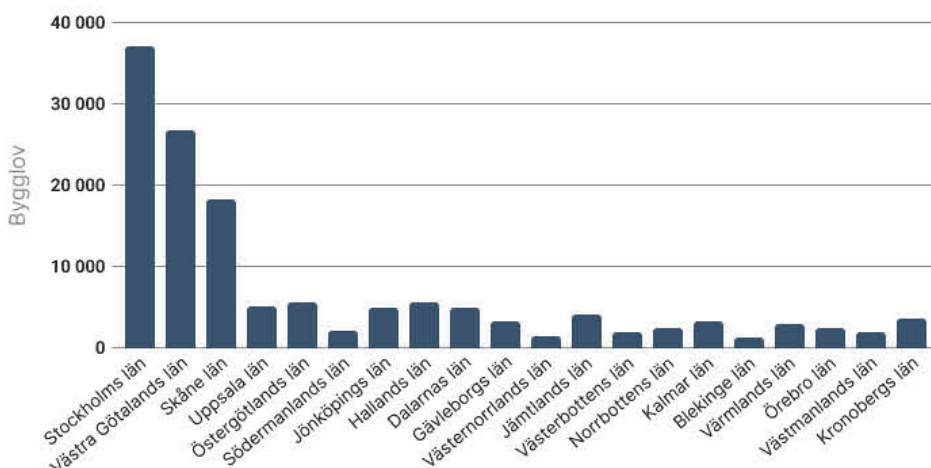
Total antal bygglov per län (per 1 000 invånare)

* Gotland saknar data

Total antal bygglov per län

* Gotland saknar data

Kommuner med minst bygglovsansökningar

Antalet bygglovsansökningar kan ge en indikation på byggaktiviteten i en kommun. Kommuner med många ansökningar kan exempelvis vara områden där det sker omfattande bostadsbyggande eller där efterfrågan på tillbyggnader och renoveringar är hög. I denna ranking presenteras de kommuner som haft flest bygglovsansökningar under den studerade perioden.

“Betydande skillnader i bygglovsavgifter”

Bygglovskostnader i Sverige – stora skillnader mellan kommuner

Bygglovsavgiften varierar kraftigt mellan Sveriges kommuner. En kartläggning från 2025 visar att kostnaden för bygglov för en planerlig villa i genomsnitt ligger på drygt 28 000 kronor. Samtidigt kan avgiften för samma typ av åtgärd skilja sig markant beroende på kommun, trots att den enligt lag ska baseras på självkostnadsprincipen.

För den som undrar vad ett bygglov kostar i Sverige är svaret därför enkelt: det beror på var i landet du bor. Källa: Villaägarnas rapport för avgiften för en planerlig villa i Sveriges kommuner

Genomsnittlig bygglovsavgift

Den genomsnittliga bygglovskostnaden i Sverige är cirka 28 300 kronor. Uppgiften avser bygglov för ett planenligt en- eller tvåbostadshus, inklusive handläggning och teknisk kontroll fram till slutbesked. Siffran gäller en specifik och jämförbar åtgärd och speglar därför inte kostnaden för alla typer av bygglov.

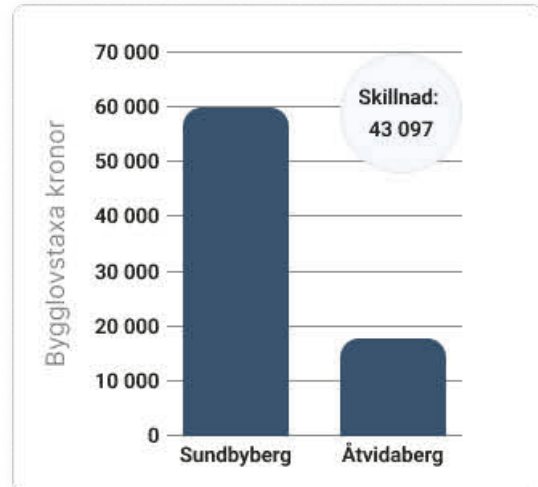
28 300 kr

Dyraste kommunerna 2025

I detta avsnitt presenteras de kommuner där bygglovsavgifterna är högst baserat på tillgänglig statistik.

De högsta bygglovsavgifterna finns främst i storstadsregioner och närliggande kommuner, där kostnaderna ofta ligger långt över riksgenomsnittet. En viktig förklaring är högre personalkostnader. Konkurrensen om kvalificerad arbetskraft driver upp lönerna, vilket i sin tur påverkar bygglovsavgifterna. Samtidigt kan skillnaderna inte förklaras enbart av storlek eller efterfrågan. Kommuner med liknande förutsättningar kan ha helt olika avgiftsnivåer.

Sundbybergs stad, som i rapporten har en av de högsta bygglovskostnaderna, lyfter att avgifterna baseras på kommunens kostnader.

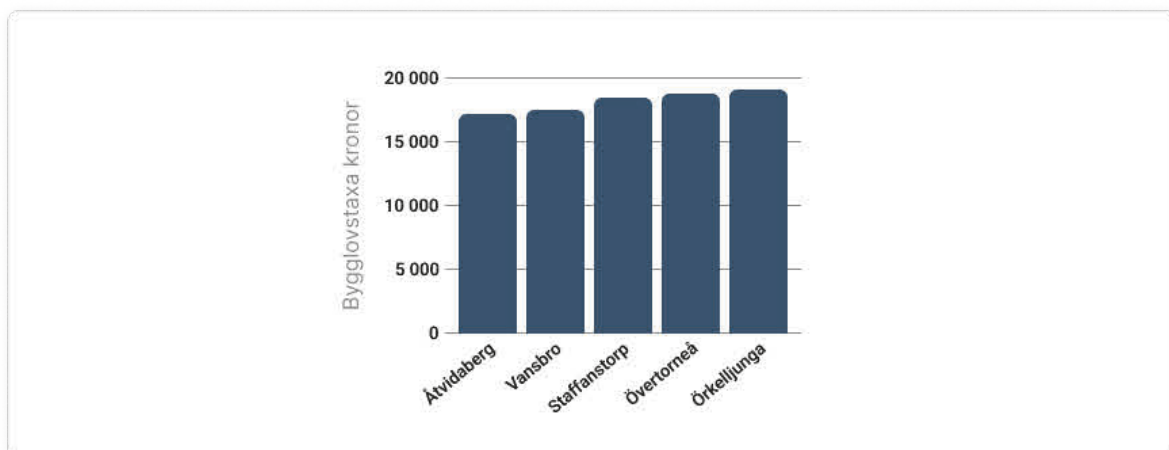

“Bygglövstaxan beslutas av kommunfullmäktige och är utformad för att motsvara kommunens kostnader för handläggning och prövning enligt plan- och bygglagen. Skillnader mellan kommuner kan bero på lokala förutsättningar och hur taxan är utformad.”

- Angelica Vernersson
Enhetschef Bygglov och miljötillsyn, Sundbyberg

Billigaste kommunerna

De lägsta bygglovsavgifterna finns främst i mindre kommuner och landsbygdskommuner, där kostnaderna ofta ligger långt under riksgenomsnittet. En viktig förklaring är lägre kostnadsnivåer, med lägre löner och administrativa kostnader än i storstadsregionerna. Eftersom avgiften ska spegla kommunens faktiska kostnader får detta direkt genomslag. Flera av dessa kommuner använder också mer standardiserade taxor, vilket bidrar till lägre och mer förutsägbara avgifter.

Färre bygglovsansökningar kan bidra till lägre kostnader, eftersom verksamheten kan bedrivas med mindre resurser. I kommuner med lägre byggaktivitet är handläggningen ofta mindre komplex, vilket också påverkar avgiften.

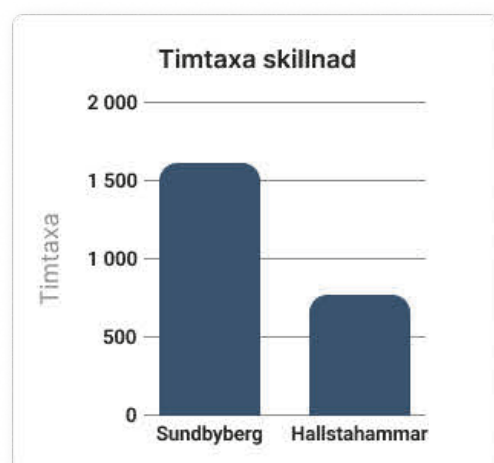
Ett exempel är Åtvidaberg, som har landets lägsta bygglovstaxa (17 271 kronor) och ett relativt lågt antal ansökningar. Om sin låga bygglovsavgift uppger kommunen:

“Vi är medvetna om att vi har en väldigt låg taxa och vi kommer faktiskt att höja den nu till sommaren”

Metod – hur bygglovskostnader har jämförts

Uppgifterna om bygglovskostnader bygger på en sammanställning av avgifter från Sveriges samtliga 290 kommuner. Underlaget avser bygglov för ett planenligt en- eller tvåbostadshus upp till 199 kvm, inklusive handläggning och teknisk kontroll fram till slutbesked. Datan baseras i första hand på kommunernas egna uppgifter. Där information saknats har kommuner kontaktats direkt.

Kommunerna använder olika modeller för att beräkna avgifter, exempelvis standardiserade taxor eller timbaserad debitering. Det påverkar jämförbarheten, men ger ändå en tydlig bild av hur bygglovskostnader varierar mellan kommuner.

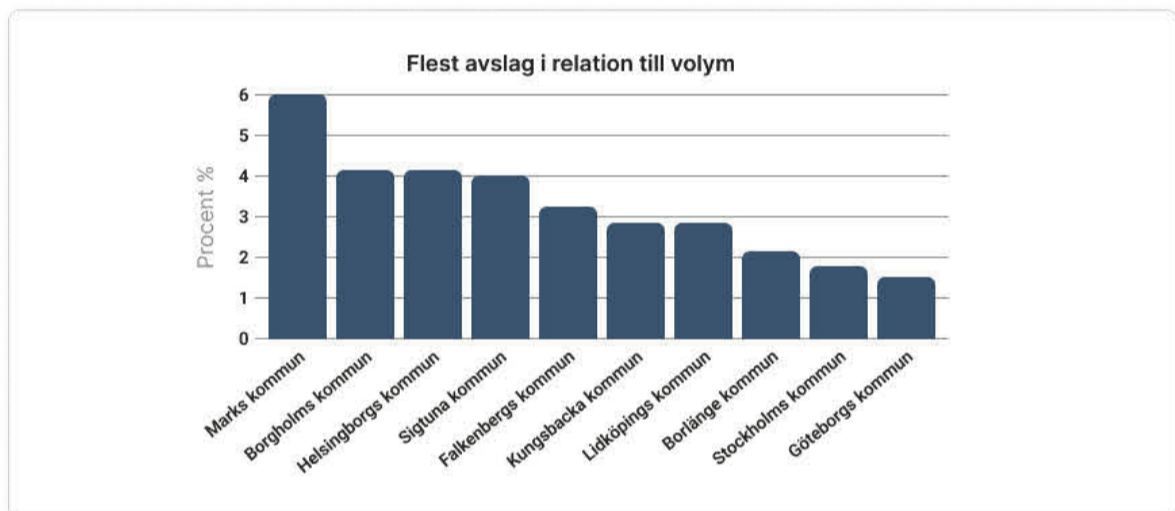

Avslag och överklaganden

Bygglov kan avslås om ansökan inte uppfyller kraven i plan- och bygglagen eller strider mot detaljplanen. Hur ofta det sker varierar mellan kommuner. Beslut kan också överklagas av sökanden eller andra berörda. Överklaganden prövas av länsstyrelsen och kan leda till att beslut ändras eller prövas på nytt.

Antal och andel avslag

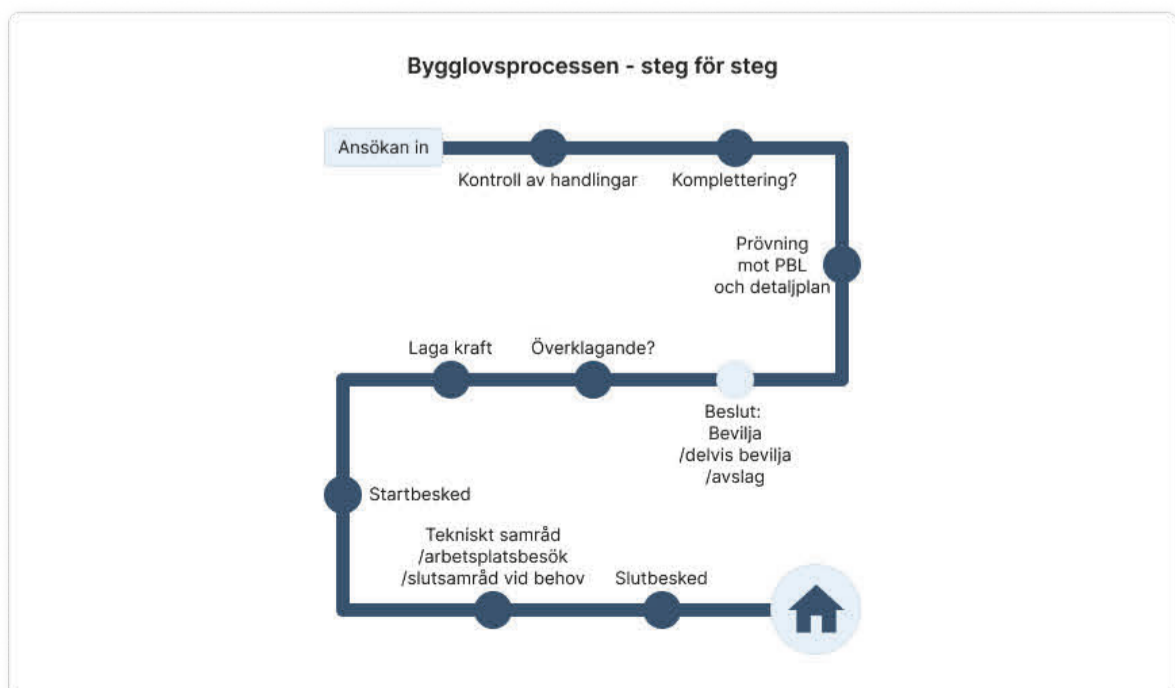
Antalet avslag visar hur många bygglovsansökningar som inte godkänns. För att kunna jämföra kommuner rättvist behöver siffran sättas i relation till antalet inkomna ansökningar. Därför analyseras både det totala antalet avslag och andelen avslag per kommun.

En hög eller låg andel avslag betyder inte nödvändigtvis att bygglovsprocessen fungerar bättre eller sämre. Skillnader kan bero på vilka typer av projekt som prövas, hur många ansökningar som kommer in och vilka planförutsättningar som gäller i kommunen. Vaxholm är ett tydligt exempel, med totalt 250 avslag under perioden 2023–2025 – men siffran behöver sättas i sitt sammanhang.

“Ja det stämmer och ja det är mycket avslag/avvisningar i Vaxholm. Vi har nästan bara kulturmiljö vilket gör att det inte är lika lätt att bevilja bygglov som medborgarna i kommunen/ sökandena tror. Därav är det många som försöker och därför får avslag.”

- Jesper Svartengren
Bygglovskordinator, Vaxholm

Kompletteringsärenden

Kompletteringsärenden uppstår när en bygglovsansökan inte är komplett vid inlämning. Det påverkar både handläggningstiden och arbetsbelastningen i kommunerna. I detta avsnitt analyseras hur vanligt det är med kompletteringar och vad som ligger bakom. Vissa kommuner sticker ut, exempelvis Åstorp, där arbetssättet delvis påverkar andelen kompletteringar.

“Vi ser hellre att en ansökan skickas in tidigt, än att ställa krav på att alla handlingar är kompletta från början. Det innebär att fler ärenden behöver kompletteras i efterhand. Samtidigt har vi arbetat med att tydliggöra vilka handlingar som krävs och uppmuntrar sökande att ta kontakt med oss innan ansökan lämnas in”

- Emelie Svahn
Byggnadsinspektör, Åstorp

50.2% av alla inkomna bygglovsansökningar kräver komplettering.
Enligt vår enkät är följande de vanligaste orsakerna till kompletteringar:

74.7% **Bristfälliga eller felaktiga ritningar**
Denna kategori omfattar ärenden där ritningar saknar nödvändiga uppgifter, inte uppfyller formkrav eller innehåller fel i exempelvis måttsättning, skala eller redovisning.

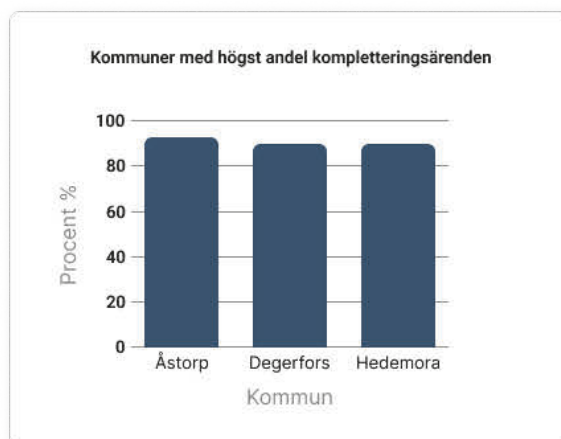
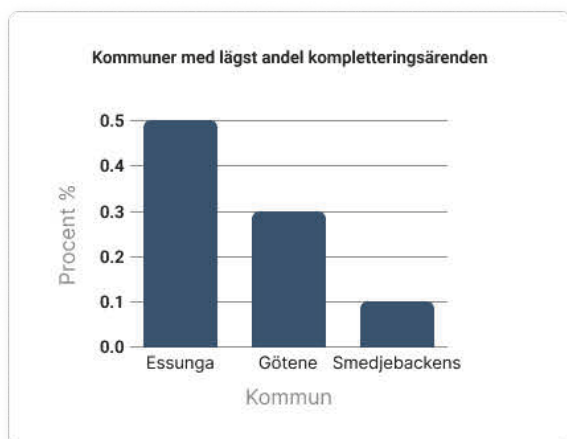
78.5% **Ofullständiga bilagor**
Saknade eller ofullständiga bilagor, exempelvis situationsplan eller förslag till kontrollplan.

13.9% **Avsaknad eller bristande uppgifter om kontrollansvarig**
Avser ärenden där uppgifter om kontrollansvarig saknas, är ofullständiga eller inte uppfyller kraven, vilket innebär att ansökan behöver kompletteras innan handläggningen kan fortsätta.

10.1% **Avvikelse från detaljplan eller gällande bestämmelser**
Denna kategori omfattar ärenden där den planerade åtgärden inte fullt ut överensstämmer med detaljplan eller andra regler, exempelvis avseende placering, utformning eller användning.

Analys

Cirka hälften av alla bygglovsärenden kräver komplettering. Samtidigt är variationen mellan kommuner mycket stor, från nära noll till upp mot 90–100 procent. Det tyder på att skillnaderna inte bara beror på kvaliteten i ansökningarna, utan också på hur kommunerna arbetar. Vissa har en mer proaktiv dialog innan ansökan lämnas in, medan andra i högre grad begär kompletteringar under handläggningen. Återkommande brister i exempelvis ritningar eller avvikelser från detaljplan bidrar också till att många ärenden inte är kompletta från start. Skillnaderna kan också bero på hur kommuner definierar och registrerar kompletteringar.

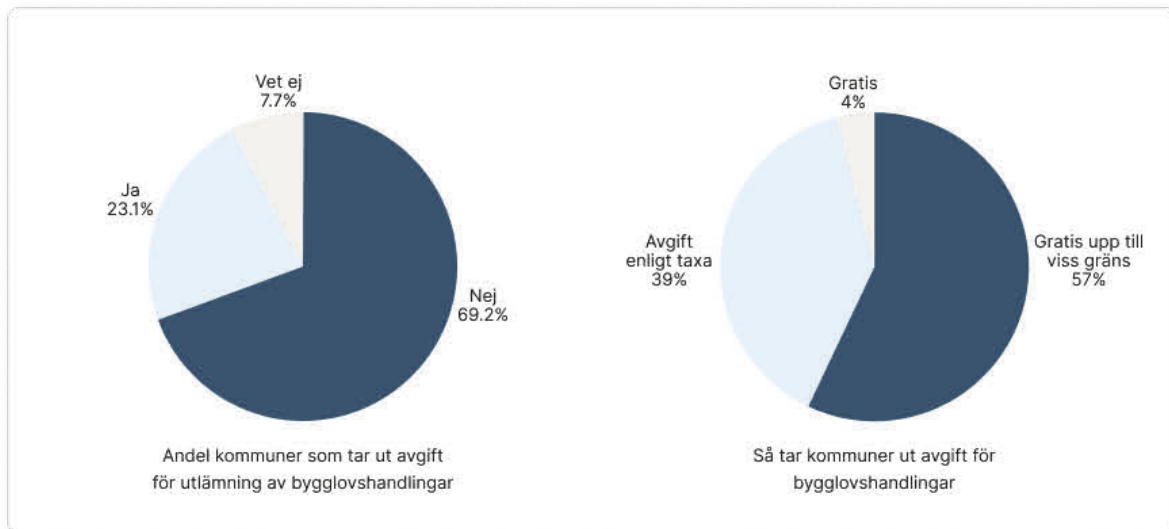
Uppgifter om kompletteringsärenden är inte standardiserade mellan kommuner. Vissa anger exakta procenttal, medan andra lämnar uppskattningar eller saknar data, vilket påverkar jämförbarheten.

“Att vi har få kompletteringar beror främst på att jag har en nära dialog med de sökande och förklarar vad som behöver kompletteras och varför.”

- Mikael Peterson
Bygglövsingenjör, Essunga kommun, Åstorp

Hur tillgänglig är kommunernas bygglovsdata?

Offentlighetsprincipen ger privatpersoner rätt att ta del av bygglovshandlingar. I praktiken varierar det dock mellan kommuner hur enkelt och kostsamt det är. Vår enkät visar tydliga skillnader i hur kommuner hanterar utlämning av handlingar, både vad gäller avgifter och tillgänglighet. Det påverkar hur tillgänglig bygglovsdata faktiskt är för allmänheten.

Den vanligaste modellen är att bygglovshandlingar är kostnadsfria upp till en viss gräns, oftast omkring 9–10 sidor, varefter avgift tas ut.

Många kommuner tar betalt för att lämna ut bygglovshandlingar, medan andra erbjuder dem kostnadsfritt. Det skapar skillnader i tillgång beroende på var i landet man bor.

Olika modeller för avgiftsuttag

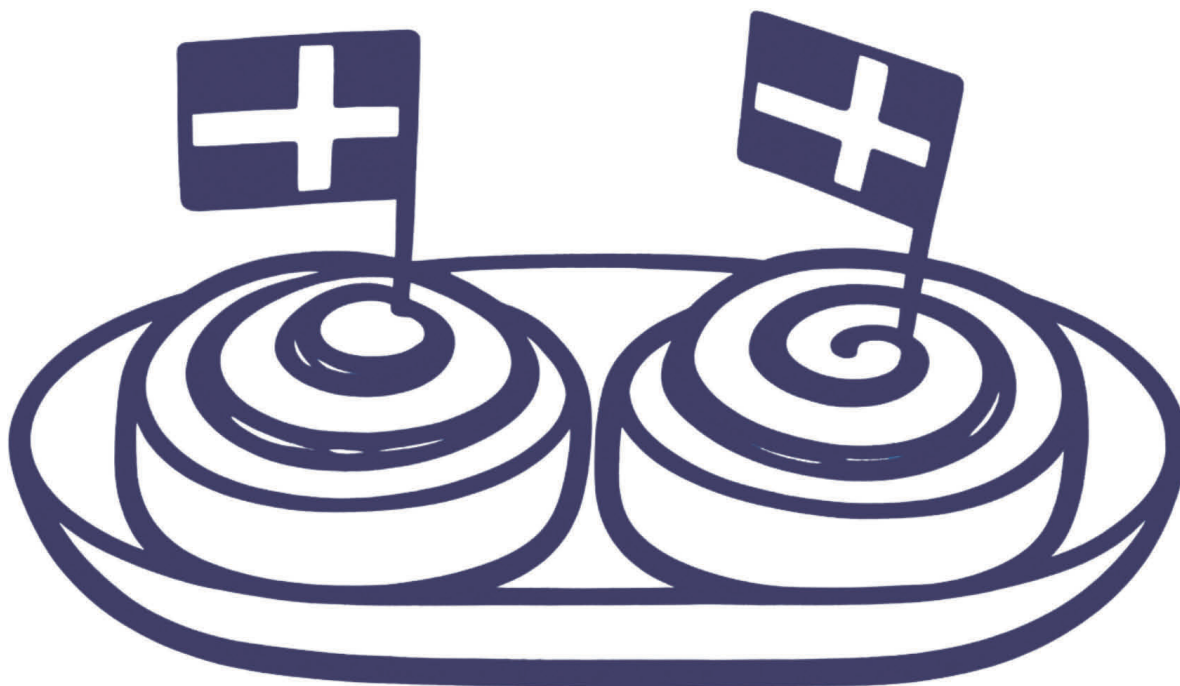
Modellerna skiljer sig åt:

- avgift per sida
- fast avgift per beställning
- fria sidor upp till en gräns
- olika pris för digitalt vs utskrift

Det gör kostnaden mindre förutsägbar och svårare att förstå.

Avgifter och arbetssätt påverkar i praktiken hur tillgänglig bygglovsdata är. I vissa kommuner är handlingar enkla att få ut, i andra innebär avgifter och administrativa steg en tröskel.

Slutsats: tillgången till offentlig bygglovsinformation är inte likvärdig över landet – trots samma regelverk.

AI inom kommunerna

AI och digitalisering i bygglovsprocessen

AI lyfts ofta som en möjlig lösning på de utmaningar som präglar bygglovsprocessen, inte minst långa handläggningstider för bygglov, hög arbetsbelastning och ökade krav på effektivisering. Samtidigt visar vår enkät att användningen av AI i Sveriges kommuner fortfarande är begränsad.

En majoritet av kommunerna uppger att de i dagsläget inte använder AI i sitt arbete med bygglov. Av de svarande anger 29 kommuner att de inte använder AI alls, medan ytterligare 23 kommuner uppger att de ännu inte implementerat tekniken men ser ett intresse framåt.

Samtidigt befinner sig en mindre grupp i ett tidigt skede av utvecklingen. 12 kommuner beskriver att de testar AI i begränsad omfattning, medan endast ett fåtal, 5 kommuner, uppger att de faktiskt använder AI i bygglovsprocessen idag.

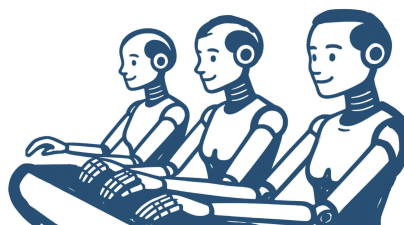
Ett tydligt glapp mellan potential och implementation

AI lyfts ofta som en lösning på långa handläggningstider och hög arbetsbelastning. Vår enkät visar dock att användningen i kommunernas bygglovsarbete fortfarande är låg. 29 kommuner använder inte AI alls, 23 har inte infört tekniken men är intresserade, 12 testar i liten skala och endast 5 använder AI i bygglovsprocessen i dag. Det visar ett tydligt glapp mellan intresse och implementation.

Använder kommunen AI i arbetet med bygglov?

Handläggarstöd – 65 %
Av administrativa moment – 10 %
Granskning av handlingar/ritningar – 5 %
Testfas av fastighetsspecifik rådgivning med korrekt geodata – 5 %
I framtagande av informationsmaterial – 5 %
För att leta i lagstiftning – 5 %
Chatfunktion, textbearbetning och översättning – 5 %
För medborgarna att ställa frågor om bygglov – 5 %

Slutsatser

Stora skillnader och tydlig förbättringspotential

Bygglovsprocessen i Sverige varierar kraftigt mellan kommuner. Skillnaderna syns i handläggningstid, bygglovskostnader, arbetssätt och tillgång till data, trots att samma lagstiftning gäller. Handläggningstiderna skiljer sig tydligt. Vissa kommuner har effektiva processer, medan andra har betydligt längre ledtider. Samtidigt syns en viss förbättring över tid. En förklaring är kompletteringsärenden. Omkring hälften av alla ansökningar kräver komplettering, vilket förlänger processen. Variationerna mellan kommuner tyder på att arbetssätt och krav skiljer sig åt, inte bara kvaliteten i ansökningarna.

Slutsats: bygglovsprocessen är inte enhetlig, och förutsättningarna skiljer sig beroende på kommun.

Källor och metod

Datinsamling

Data i rapporten har samlats in från Sveriges kommuner både genom direktkontakt med bygglovsenheter och genom Bygglov.se:s kommunenkät. Underlaget har kompletterats med uppgifter från offentliga källor, som kommunala databaser, Boverkets öppna data och SCB statistik.

Urval

Rapporten baseras på svar från 231 kommuner, vilket motsvarar cirka 80 % av Sveriges kommuner. Endast kommuner som har lämnat tillräckligt komplett data för respektive analys ingår i underlaget. I vissa delanalyser kan antalet inkluderade kommuner därför variera.

Tidsperiod

Datan avser perioden 2023–2025. I de fall kommuner endast har kunnat lämna sammanställd data för hela perioden har ett genomsnitt per år beräknats för att möjliggöra jämförelser.

Bearbetning av data

Insamlad data har granskats, rensats och standardiserats av Bygglov.se. Eftersom kommuner registrerar och rapporterar bygglovsdata på olika sätt har följande justeringar gjorts:

- omräkning av handläggningstid (t.ex. veckor till dagar)
- hantering av olika mått (median, genomsnitt eller intervall)
- uppskattningar i de fall endast övergripande uppgifter angivits
- exkludering av uppenbart avvikande eller ofullständig data

Syftet med bearbetningen är att skapa så jämförbara nyckeltal som möjligt mellan kommuner, samtidigt som ursprungsdatan i största möjliga mån bevaras. Rapporten kompletteras även med data från externa källor, däribland:

- Statistiska centralbyrån (SCB)
- Boverket
- Villaägarna – rapport om bygglovsavgifter (2025)
- SBAB:s rapport Bomarknadsnytt
- SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) Insiktsmätningen (baseras på 2025 års svar)

Skillnader i definitioner, mätmetoder och datatillgång innebär att resultaten i första hand bör tolkas som jämförande indikationer snarare än exakta likvärdiga mått mellan samtliga kommuner

